

محمد رضا نجفی [ط ۳]

[مرجع تقلید] [آیت‌الله العظمی]

۱۲۸۷ق/۱۲۴۹ش/۱۸۷۰م - ۱۳۶۲ق/۱۳۲۱ش/۱۹۴۳م

فرزند آیت‌الله شیخ محمدحسین نجفی فرزند بانو سیده زمزم بیگم موسوی عاملی
فرزند آیت‌الله العظمی سید صدرالدین موسوی عاملی بود. از برجسته‌ترین مدرسین خارج فقه
و اصول اصفهان و از مراجع تقلید مردم این شهر در نیمه‌ی قرن چهاردهم هجری قمری بود. در
نجف به دنیا آمد. تحصیلات اجتهادی خود را در نجف نزد آیات عظام آخوند خراسانی، سید
محمدکاظم یزدی، سید محمد فشارکی اصفهانی و نیز نزد آیات عظام میرزا حبیب‌الله رشتی،
حاج آقا رضا همدانی، سید اسماعیل صدر و شیخ الشریعه اصفهانی گذراند. حدیث و رجال و
درایه را از محدث نوری و سید مرتضی کشمیری فرا گرفت. ریاضی و فلسفه و حکمت را از
اساتید دیگر آموخت. از آیات معظم سید حسن صدر، محدث نوری، شیخ الشریعه اصفهانی و
برخی بزرگان دیگر اجازه‌ی نقل حدیث داشت. سال‌ها در نجف و سپس کربلا به تدریس
سطوح و خارج فقه و اصول پرداخت. پس از قریب سی‌وسه سال اقامت در عراق، سال ۱۳۳۴ق
به اصفهان بازگشت. عمویش آیت‌الله حاج آقا نورالله نجفی در همان بدو ورود تمام
مسئولیت‌های دینی خود از جمله اقامه‌ی نماز جماعت، تدریس و منبر و عظم را به وی سپرد.
مهم‌ترین اشتغالش در اصفهان، تدریس خارج فقه و اصول، اقامه‌ی جماعت، تحقیق و تألیف
بود. محل تدریسش، مسجد نو بازار، مدرسه‌ی صدر بازار و منزل بود. محل اقامه‌ی نماز
جماعتش نیز مسجد نو بازار بود. بزرگان علما و فضلاء اصفهان در جلسات درسش حاضر
می‌شدند. حتی در سخت‌ترین روزهای فشار رضاخانی، جلسات درسش را تعطیل نکرد و
تعطیلی حوزه‌ی علمیه‌ی اصفهان را اجازه نداد. سال ۱۳۴۶ق همراه عمویش حاج آقا نورالله و
علمای اصفهان به قم هجرت کرد و به مدت یک سال در مدرسه‌ی فیضیه به تدریس پرداخت.
آیات عظام شیخ محمد رضا طبسی نجفی، شیخ عباسعلی ادیب اصفهانی، شیخ احمد فیاض،
سید علی علامه فانی اصفهانی، بانو مجتهده امین، سید احمد زنجانی، سید احمد خوانساری و
امام خمینی، برخی مشاهیر شاگردانش در اصفهان و قم هستند. تألیفات ارزشمندی را در فقه،
اصول، حدیث، فلسفه، تاریخ، ریاضیات و ادبیات از خود به یادگار گذاشت. «استیضاح المراد
من قول الفاضل الجواد»، «روضة الغناء فی تحقیق الغناء»، «وقایة الأذهان و الأبواب و لباب

اصول السنة و الكتاب»، «الحواشی علی الکافی»، «نقد فلسفه‌ی داروین»، «حاشیه‌ی روضات الجنات» و «حاشیه بر اُکر ثاودوسیوس» نمونه‌هایی از این آثار هستند. طبع شعری بسیار قوی داشت و از شاعران تراز اول روزگار خود در زبان عربی محسوب بود. در جامعیت میان علوم منقول و معقول کم‌نظیر شناخته شد. اهل زهد، تقوا، عبادت و معنویت بود. بسیار خوش اخلاق، خوش مجلس، شوخ طبع و محبوب دل مردم اصفهان بود. به سن هفتاد و دو سالگی (شمسی) در اصفهان درگذشت و در بقعه‌ی تکیه‌ی مادر شاهزاده واقع در قبرستان تخت فولاد به خاک سپرده شد. روز رحلتش بیست و چهارم ماه محرم بود.

[منابع: احوال و آثار شیخ محمدتقی رازی نجفی اصفهانی و خاندانش؛ تاریخ علمی و اجتماعی اصفهان (۲)؛

قبیله‌ی عالمان دین؛ وقایع الأذهان]

سید محمدصادق صدر [ط ۳]

[عالم فاضل] [آیت الله]

۱۳۲۴ق/۱۲۸۵ش/۱۹۰۶م - ۱۴۰۴ق/۱۳۶۳ش/۱۹۸۴م

فرزند آیت الله سید محمد مهدی صدر فرزند آیت الله العظمی سید اسماعیل صدر فرزند آیت الله العظمی سید صدرالدین موسوی عاملی بود. از مجتهدین شهر نجف بود. در کربلا به دنیا آمد. مقاطع مقدمات و سطح علوم حوزوی را در کربلا و کاظمین فرا گرفت. عمده‌ی دوران جوانی را در کسوت دستیار اصلی پدر در کاظمین گذراند. طی این مقطع سفری نیز به هند داشت که قریب چهار سال به طول انجامید. پس از درگذشت پدر در سال ۱۹۳۹م به نجف کوچید. دروس اجتهادی خود را در نجف نزد آیات عظام میرزا محمدحسین نائینی (زمان حیات پدر)، سید ابوالحسن اصفهانی، میرزا عبدالهادی شیرازی و خصوصاً شیخ محمدرضا آل یاسین گذراند. از اصحاب خاص شیخ محمدرضا آل یاسین بود. تنها داماد نامبرده نیز بود. بعد از درگذشت آقا شیخ محمدرضا در سال ۱۹۵۱م از اصحاب خاص آیت الله العظمی شیخ مرتضی آل یاسین شد. از بدو تأسیس دانشگاه دینی نجف به سال ۱۹۵۹م، سال‌ها در آن محل هنگام ظهر و غروب اقامه‌ی جماعت کرد. بعدها به تقاضای شیخ مرتضی آل یاسین و به جای او، در حرم مطهر امام علی (ع) به اقامه‌ی جماعت پرداخت. از جدش آیت الله العظمی سید حسن صدر اجازه‌ی نقل حدیث داشت. عضو یکی از کمیته‌های علمی دانشگاه دینی نجف بود